

Alkotmánybíróság
(1015 Budapest, Donáti u. 35-45.)

részére

az első fokon eljáró
Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
(3301 Eger Pf.: 120)
útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <u>10/324-2/2019</u>	
Érkezett: 2019 ÁPR 08.	
Példány: <u>1</u>	Kezelőiroda:
Melléklet: <u>0</u> db	<u>Ju</u>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2009. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **113/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet 9. § (11) és (12)** bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Pertörténet

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a 168/1001/3/32/2009 iktatószámú határozatával elutasította a 113/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet alapján, a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatás jogcímre 2016. március 23-án benyújtott, 2132527950 azonosító számon nyilvántartott kifizetési kérelmemet, egyúttal megszüntette támogatási jogosultságomat, valamint megállapította, hogy az általam igénybe vett 9.735.120,- Ft összegű támogatást jogosulatlanul vettem igénybe és kötelezett annak visszafizetésére. Az első fokon eljáró hivatal döntését a Miniszterelnökséget vezető miniszter JHÁT-JF/3684/2 (2016) iktatószámú, részemre 2016. szeptember 29-én kihirdetett jogerős határozatával helybenhagyta.

A fent hivatkozott jogerős közigazgatási határozat felülvizsgálata és megváltoztatása tárgyában előterjesztett kereseti kérelmemet az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 29.K.27.001/2017/20. sorszámon hozott ítéletével elutasította. Ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be a Kúriához, amely kérelmemet a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Kfv. IV. 35.737/2017/6. sorszámon hozott ítéletével elutasította és az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

Tényállás

Fiatal gazdaként **2009. október 2-án** támogatási kérelmet nyújtottam be „az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2009. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló **113/2009 (VIII. 29.) FVM rendelet** (a továbbiakban: **Jogcímrendelet**) akkor hatályos szabályai szerint. A pályázatom részét képező üzleti tervemben a működtetési időszak 4. évének végére 16,08 EUME üzemméret megvalósítását vállaltam.

Ezen vállalásom alapján, a Jogcímrendelet 3. § (2) c) pontja értelmében, 40.000 eurónak megfelelő forintösszegű jövedelempótló támogatás került megállapításra a részemre, hiszen a működtetési időszak 4. évének végére több mint 10 EUME mértékű üzemméret megvalósítását vállaltam, mely határértékkel kapcsolatos jogszabályi követelménynek természetesen eleget is tettem, hiszen 13,4 EUME méretet értem el a 4. év végére.

Kérelmemnek az első fokon eljáró hatóság helyt adott, s a vizsgálati eljárása során megállapított 16,08 EUME üzemméret alapján – összhangban a Jogcímrendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontjával – 40.000 eurónak megfelelő forintösszegű jövedelempótló támogatást állapított meg a részemre.

Támogatási jogosultságom alapján 2010. október 21-én kifizetési kérelmet terjesztettem elő a támogatási összeg 90%-ára vonatkozóan, melynek az első fokon eljáró hatóság helyt adott és 9.735.120,- Ft támogatási összeg kifizetését rendelte el.

Ezt követően évről-évre, minden energiámmal igyekeztem legjobb tudásom szerint megvalósítani a tervezett üzemméretet. Az üzleti tervben vállalt EUME értékeket az első, a második és a harmadik évben is teljesítettem, sőt a 3. év végére elértem a vállalt maximális üzemméretet. Sajnálatos módon a 4. évben (2014) a rendkívüli időjárási körülmények miatt vis maior kérelmet kellett benyújtanom, amelyet az MVH a 1707198423 számú határozatával, a szakhatósági állásfoglalás beszerzését követően elfogadott. Megjegyzem, gazdaságom ekkori mérete (15,86 EUME) is bőven a támogatáshoz kapcsolódó 10 EUME-s határérték felett volt, mindössze 1,5 % azaz másfél százalékkal maradt el az üzleti tervemben foglalt vállalástól.

Köszönhetően a 4. évet érintő rendkívül csapadékos időjárásnak, a méhészeti ágazat speciális jellege miatt *(a csapadékos időszakban a méhek nem tudnak kirepülni a kaptárból, ezért nem jutnak hozzá a család fejlődéséhez nélkülözhetetlen nektárhoz, virágorhoz, vízhez. Ezek hiányában leáll a fejlődés, ami azt jelenti, hogy a család "motorja", a méhanya nem rak több petét a lépek sejtjeibe)*, az 5. évben sajnos „csak” 13,4 EUME mértékű üzemméretet értem el.

A pályázati ciklus végén, **határidőben**, 2016. március 23-án benyújtottam a megítélt támogatási összeg fennmaradó 10 %-ára vonatkozó kifizetési kérelmemet, ugyanakkor az első fokon eljáró hatóság a fennmaradó 10 % kifizetése iránti kérelmemet elutasította arra hivatkozással, hogy a kérelmem alapján megállapítható adatok szerint nem teljesítettem a 4. évre vállalt 16,08 EUME üzemméretet, ezáltal nem teljesültek a Jogcímrendelet 4. § (4) bekezdésének f)-g) pontjában foglalt feltételek.

A hatóság határozatában a kifizetés megtagadása mellett a korábban kifizetett támogatási összeget, amely a teljes támogatás 90 %-nak felelt meg (9.735.120,- Ft), jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősítette és annak visszafizetésére kötelezett, tekintettel arra, hogy esetemben nem alkalmazható a 9. § (11) bekezdésében foglalt, „enyhítő” jogkövetkezmény, mert nem teljesült a (12) bekezdésben foglalt feltétel, miszerint a támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételét követő 5. naptári évben teljesülnie kell az üzleti tervben a 4. évre vállalt üzemméretnek.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az álláspontom szerintő jogsértő, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által 168/1001/3/32/2009 számon hozott első fokú közigazgatási határozattal szemben fellebbezéssel éltem, amely fellebbezést a Miniszterelnökséget vezető miniszter JHÁT-JF/3684/2 (2016) iktatószámú jogerős határozatával elutasította. A jogerős határozattal szemben előterjesztett kereseti kérelmemet az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 29.K.27.001/2017/20. sorszámon hozott ítéletével elutasította. Ezt követően felülvizsgálati kérelmet terjesztettem elő a Kúriához, amely kérelmet a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Kfv. IV. 35.737/2017/6. sorszámon hozott ítéletével elutasította. Ezzel valamennyi, jogorvoslati lehetőséget kimerítettem, az ügyben sem perújítás, sem más eljárás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján 30. § (1) az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság által hozott Kfv. IV. 35.737/2017/6. sz. ítélet 2018. december 12-én került kézbesítésre a jogi képviselőm részére, így az Abtv. 30. § (1)

bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) megtartásra került

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A fent ismertetett ügyben a hatóságok előtt ügyfélként, a bíróságok előtt felperesként jártam el. Az ügyemben eljáró hatóságok és bíróságok a jelen alkotmányjogi panaszban támadott jogszabály alkalmazásával hozták meg döntésüket, amely döntés sérti alkotmányos jogaimat.

e) Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

A Kúria az ítéletében rögzítette, hogy az ügyemben az eljáró hatóság jogszerűen alkalmazta a Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdését, továbbá ezen (9) bekezdéshez kapcsolódóan a 2014. április 4-én hatályba lépett (12) bekezdését, és jogszerűen mellőzte a 2014. április 4-én hatályba lépett 9. § (11) bekezdésének alkalmazását.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Álláspontom szerint a Jogcímrendelet 2014. április 4. napjától hatályos módosítását¹ követően a Jogcímrendelet 9. §-ában foglalt jogkövetkezmények – figyelemmel a (11) és (12) bekezdésre - az ügyemben alkalmazva hátrányosabb szankcióknak minősülnek, ezért a Jogcímrendelet 2014. április 4-i hatállyal történő módosításával álláspontom szerint sérült az Alaptörvény Alapvetésének B) cikk (1) bekezdésében foglaltakból levezethető², a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmára vonatkozó jogbiztonsági követelmény.

Az Alaptörvény XXV. cikke rögzíti, hogy Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdése rögzíti, hogy *„A jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint b) megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.”*

¹ 30/2014 (IV. 3.) VM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése

² Magyarország független, demokratikus jogállam.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az ügyem alapját képező pályázatot 2009. október 2-án nyújtottam be, a Jogcímrendelet 2009. október 2-án hatályos szabályaira figyelemmel. A pályázati kérelmem mellékletét képező üzleti tervemben az általam 4 év alatt megvalósítani vállalt EUME érték meghatározásakor kifejezetten figyelembe vettem a Jogcímrendelet akkor hatályos szabályait, különös tekintettel azokra, amelyek a vállalt EUME értéktől történő esetleges elmaradást szankcionálták.

Noha a támogatás maximális összegéhez szükséges vállalás 10 EUME volt, úgy számoltam, hogy meg tudok valósítani egy 16,08 EUME méretű üzemet. A Jogcímrendelet akkor hatályos rendelkezései ugyanis a 4. év végére vállalt EUME mérettől történő elmaradást nem sújtották a legsúlyosabb szankcióval. A vállalt üzemmérettől történő elmaradásra a Jogcímrendelet akkor hatályos 9. § (3) bekezdésének a) pontja határozta meg a jogkövetkezményt, nevezetesen: *„amennyiben az ügyfél gazdaságának üzemmérete a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő naptári évtől kezdődően az üzleti tervben az adott évre megadott EUME mérettől 30%-ot meghaladóan marad el, akkor az ügyfél köteles a 30%-ot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként a kifizetett támogatási összeg 2%-át visszafizetni.”*

Álláspontom szerint ezen (korábban hatályos) szankció lényegesen enyhébb, mint a teljes támogatás jogosulatlannak minősítése és visszafizetésre kötelezése.

A fent hivatkozott, korábban hatályos rendelkezést a 30/2014. (IV. 3.) VM rendelet helyezte hatályon kívül, amely módosító rendelet megalkotásának célja – a rendelet egyéb módosító szabályainak ismeretében - kifejezetten a fiatal gazdákra vonatkozó szankciók enyhítése volt. Ezen cél tükrében a fenti 9. § (3) bek. a) pont hatályon kívül helyezésével a jogalkotó az én jogértelmezésem szerint az én esetemre a teljes támogatás korábban le nem hívható, fennmaradó 10 %-ára való jogosultság elvesztésén túl további szankciót nem rendelt alkalmazni.

A Jogcímrendeletnek a kérelmem benyújtásakor hatályos 9. § (9) bekezdése a legsúlyosabb szankciót, a teljes támogatás jogosulatlannak minősítését és annak visszafizetésére kötelezését rendelte alkalmazni:

„Amennyiben az ügyfél nem teljesíti a 8. § (3) bekezdésében meghatározott kérelembenyújtási valamint a 4. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségeit, úgy az ügyfél támogatási jogosultsága megszűnik, valamint az ügyfelet további 5 évre kizárja az intézkedés keretében nyújtott támogatásból, valamint az addig igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.”

Ezen szankciót az ügyemben nem lehetett volna alkalmazni, hiszen én tényszerűen, határidőben eleget tettem a 8. § (3) bekezdésében meghatározott kérelembenyújtási

kötelezettségemnek, továbbá a 4. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt képzés elvégzésére vonatkozó kötelezettségemnek.

Az én esetemben a Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdésének 2014. április 4. napjától hatályos³, módosított rendelkezéseit rendelte alkalmazni a hatóság, illetőleg a bíróság:

9. § (9) „Ha az ügyfél nem teljesíti, a 4. § (4) bekezdés a) pontja szerinti képzési, valamint a 8. § (3) bekezdése szerinti kérelembenyújtási kötelezettségét, akkor

- a) a támogatási jogosultsága megszűnik, és
- b) az addig igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősül.

A bíróság mellőzte ugyanakkor a 2014. április 4. napjától⁴ hatályos 9. § (11) bekezdés szabályainak alkalmazását, miszerint „A (9) bekezdés szerinti jogkövetkezménytől eltérően, az ügyfél kizárólag a támogatási összeg fennmaradó 10%-hoz való jogosultságát veszti el, ha a támogatási összeg fennmaradó 10%-ára vonatkozó

- a) kifizetési kérelmet a 8. § (3) bekezdésében meghatározott határidőig nem nyújtja be, vagy
- b) kifizetési kérelem elutasításra kerül.

Ezzel párhuzamosan alkalmazni rendelte az esetre a 2014. április 4. napjától⁵ hatályban levő 9. § (12) bekezdés szabályait, amely alapján „A (11) bekezdés kizárólag akkor alkalmazható, ha a támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételét követő 5. naptári évben teljesül az üzleti tervben a 4. évre vállalt üzemméret.”

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Álláspontom szerint a Jogcímrendeletet érintő, fent hivatkozott, 2014. április 4-től hatályos jogszabályváltozások alkalmazása az én esetemben kifejezetten hátrányos jogkövetkezményeket okozott. Mindez álláspontom szerint kimeríti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, hiszen a Jogcímrendelet korábban hatályos szabályai nem rendelték alkalmazni a legsúlyosabb szankciót azon esetre, amikor a támogatás fennmaradó 10%-ára vonatkozó kifizetési kérelem elutasítására azon okból kerül sor, hogy a megvalósított üzemméret a 4., illetőleg az 5. év végére néhány százalékkal elmaradt a vállalt, de a küszöbértéket egyébként így is jócskán meghaladó üzemmérettől.

A fentiek vonatkozásában hivatkozni kívánok az Alkotmánybíróság azon határozatára, amelyben a Tisztelt Alkotmánybíróság kimondta, hogy „A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne

³ módosította a 30/2014 (IV. 3.) VM rendelet 3. § (1) bekezdése

⁴ 30/2014 (IV. 3.) VM rendelet 3. § (2) bekezdése

⁵ 30/2014 (IV. 3.) VM rendelet 3. § (2) bekezdése

állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek.” {7/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [18]}

Az én esetemben nem volt meg a lehetőségem arra, hogy a gazdaságom méretének ütemezése során felmérhessem a később hatályba léptetett szankciókat: ha a pályázat leadásakor tisztában lettem volna a későbbi jogszabálmódosítás szerinti szankciókkal, bizonyosan nem az eredetileg vállalt EUME méretre nyújtottam volna be a pályázatomat.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

- Kijelentem, hogy a jelen alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben a nevem nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.
- Mellékelten csatolom a Tisztelt Alkotmánybíróság részére az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak, valamint a Kúriának a jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozott ítéletét.

Kelt: 2019. április 4.

Tisztelettel:

